

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksymisestä sekä koe- ja... (VN/8893/2025)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Lausunto koskee luonnosta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksymisestä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (9/2012) muuttamisesta. Asetusta esitetään muutettavaksi ainoastaan koskien kasvinsuojeluaineiden lentolevitystä. Muutokselle on tullut ilmeinen tarve, koska miehittämättömät ilma-alukset eli dronet ovat viime vuosina kehittyneet nopeasti, ja ne tarjoavat uusia käyttömahdollisuuksia myös maa- ja metsätalouden kasvinsuojeluaineiden levityksessä. Asetusluonnos tarkentaa kasvinsuojeluaineista annettua lakia 1563/2011, jonka tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavia kokeita koskevaan 19 pykälän 2 momenttiin lisättiin syksyllä 2024 säännökset Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mahdollisuudesta myöntää lupa tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joissa kasvinsuojeluaine levitetään miehittämättömällä ilma-aluksella.

Dronejen käytöstä maa- ja metsätalouden kaukokartoitustehtävissä alkaa olla jo runsaasti kokemusta sekä tutkimuslaitoksissa että yksityisillä viljelijöillä ja muilla toiminnanharjoittajilla. Laitteiden käytön lisääntyessä myös lennätystä säätelevä lainsäädäntö ja laitteita koskevat vaatimukset ovat tiukentuneet ja yhdenmukaistuneet EU:ssa, ja aiemmin riskialttiina pidetyn kasvinsuojeluaineiden levityksen riskit ovat pienentyneet. Laitteiden ominaisuuksien, mm. kantavuuden ja toimintasäteen parantuessa ja ruiskusäiliön tilavuuden kasvaessa laitteiden soveltuvuus yhä monipuolisempiin kasvinsuojelutarkoituksiin on parantunut. Varovaisuussyistä on kuitenkin hyvä rajata drone-ruiskutukset toistaiseksi vain tutkimuskäyttöön asetuseruonnoksen mukaisesti.

2 Lausunto

Asetuseruonnoksen 4 a §:ssa dronella levitettäväksi sallitaan vain hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita. Tämä raja on tarpeellinen, koska hyväksymättömien valmisteiden käytön riskiä ympäristölle ja käyttäjille ei ole vielä arvioitu riittävästi lentolevitystä varten. 4 a §:ssa määritelty suojaetäisyys vähintään 100 m dronella ruiskutettavaan kokeeseen on riittävä, ja sisältää tarpeelliset suojeltavat kohteet. Luonnokseen sisältyvä lause ”Suojaetäisyyttä ei tarvitse noudattaa, mikäli hakija osoittaa hakemuksessa sen olevan ilmeisen tarpeeton” mahdollistaa lyhyemmän suojaetäisyyden esimerkiksi viereiseen viljelykasviin (kohde 7), mikä saattaa joskus ollakin tarpeen. Drone-levityksen valvonta- ja näköyhteysvaatimukset ovat hyviä ja tarpeellisia, samoin vaatimus, että varmistetaan ettei alueella ole sivullisia. Välttämätön vaatimus on myös luonnoksen 4 a §:aan sisältyvä lause, että kokeen vastuuhenkilöllä tai vähintään yhdellä suunnitteluun tai suoritukseen osallistuvalla tulee olla kasvinsuojeluinventointi.

Asetusluonnoksen 5 §:ssä lupahakemuksen sisällöstä viitataan komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2019/947 säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä. 5 §:n kohdassa 1) edellytetään rekisteröitymistä dronen käyttäjäksi ja kohdassa 2) edellytetään toimintalupaa kategoriaan ”erityinen” tai todistuksia toimintaan kategoriassa ”sertifioitu”. Nämä vaatimukset ovat hyvin perusteltuja, kun haetaan lupaa ruiskudronen lennätykseen, johon liittyy normaalia drone-lennätystä enemmän riskejä. Luonnoksen 5 §:n muut vaatimukset 3-7 (kokeen kuvaus, kartta, levityskaluston kuvaus, lentokorkeus ja lento-olosuhteet) ovat myös tarpeellisia. Asetusluonnoksen 5 §:ssä on pari kirjoitusvirhettä: ensimmäisessä lauseessa sana ”sisältää” tulisi korvata sanalla ”sisällyttää” ja kohdassa 5) sanan lentoonlähdepaino jälkeen tulee olla pilkku. Kohdassa 7 ”lento-olosuhteet” voisi selvytyden vuoksi tarkentaa ilmaisuksi ”edellytettävät lento-olosuhteet”.

Asetusluonnoksen 6 §:ssä kuvataan selostus tehdyistä kokeista, ja todetaan vain, että selostuksen tulee sisältää 5 § 3 momentissa luetellut tiedot, mikä voidaan katsoa riittäväksi.

3 Lausunnon tiivistelmä

Lausunto koskee luonnosta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksymisestä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (9/2012) muuttamisesta. Asetusta esitetään muutettavaksi ainoastaan koskien kasvinsuojeluaineiden lentolevitystä. Muutos on katsottu tarpeelliseksi, koska miehittämättömien ilma-alusten eli dronejen ominaisuudet ja turvallisuus ovat viime vuosina kehittyneet nopeasti, ja ne tarjoavat uusia käyttömahdollisuuksia myös maa- ja metsätalouden kasvinsuojeluaineiden levityksessä. Asetusluonnos on sisällöltään riittävä, ymmärrettävä ja tarkoituksenmukainen. Asetukseen esitettävissä lisäyksissä esitetään selkeästi droneilla suoritettavien kokeiden ehdot (4 a §), kokeita koskevat lupahakemukset (5 §), ja kokeista tehtävät selostukset (6 §). Luonnonvarakeskus katsoo, että asetuseräluonnos on hyväksyttävissä lähes sellaisenaan, ja esittää vain pieniä korjauksia 5 §:ään.

Nina Peuhkuri

Kehittämispäällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 25.04.2025 klo 16:53:04.

Lausunnon valmistelija(t):
Pentti Ruuttunen

Liitteet:

Tiedoksi: